

مقدمه:

آمار مندرج در این فصل شامل اطلاعات، مربوط به شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در نقاط شهری و روستایی استان به تفکیک گروههای اصلی و فرعی شامل خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات و همچنین غیر خوراکیها و خدمات می باشد.

سابقه بررسی در مورد قیمتها و محاسبه شاخصهای ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف - شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال، ۱۳۱۵ محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۳۹ مسئولیت تهیه شاخصهای مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۴۸ با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخصهای مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت .

در سال، ۱۳۶۱ با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.

پس از آن با توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۸۳ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۸۳ برای شاخص بهای

عمده فروشی کالاها در ایران نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخصهای مربوط به سالهای گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهر ماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از آن نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی بر اساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. بر اساس آخرین تجدید نظر و انتخاب سال ۱۳۸۳ به عنوان سال پایه، آمارهای ذیربط برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۹۰ تهیه و منتشر شده است و از سال ۱۳۸۴ به بعد سال پایه سال ۱۳۸۳ در نظر گرفته شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

□ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی:

معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید مورد سنجش قرار می دهد.

□ **گروههای کالاها و خدمات:**

طبقه بندی کالاها و خدمات شاخصهای قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S.I.T.C برای عمده فروشی) می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است. در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد، گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند.

□ **ضریب اهمیت:**

سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص داراست، ضریب اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخصهای مختلف است.

□ **سال پایه:**

سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

□ **نقاط شهری:**

کلیه نقاطی که در سال پایه، ۱۳۷۶ جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

□ **نقاط روستایی:**

رجوع کنید به "فصل ۲- جمعیت."

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۵	۱۳۷۵	سال پایه اگرچه تغییر نیست	سال پایه اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۱۸۱/۸	۱۳۴/۲	۲۷۹/۴	۲۲۹/۸	۲۰۲/۸	۱۲۴/۴	۸۵/۵	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
-	-	-	-	-	-	۸۸/۵	-	۳۸/۴۳	گروه های اصلی و فرعی:
۲۰۳/۴	۱۴۴/۸	۳۲۱/۴	۲۵۸/۳	۲۱۷/۸	۱۲۶/۳	-	۳۰/۸۳	-	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات
۲۰۲/۳	۱۴۴/۶	۳۲۵/۸	۲۶۱/۲	۲۲۰/۱	۱۲۶/۷	۸۸/۴	۲۹/۶۳	۳۶/۹۵	۱- خوراکی ها و آشامیدنی ها
-	-	-	-	-	-	۸۸/۳	-	۳۶/۱۴	خوراکی ها
۱۸۴/۷	۱۳۳/۳	۳۷۸/۳	۲۴۲/۲	۲۰۸/۵	۱۱۹/۳	-	۵/۷۰	-	غذا در خانه
-	-	-	-	-	-	۹۷/۴	-	۷/۹۸	غلات و نان
۱۹۱/۴	۱۴۹/۵	۳۰۱/۷	۲۷۸/۶	۲۱۳/۸	۱۱۷/۷	-	۷/۷۶	-	نان، برنج و فرآورده های غلات
-	-	-	-	-	-	۱۱۹/۸	-	۶۱/۰	گوشت
۲۳۴/۴	۱۶۴/۴	۲۶۹/۸	۲۳۱/۰	۲۱۶/۹	۱۲۶/۶	-	۰/۵۳	-	حبوبات
۲۰۳/۹	۱۵۹/۳	۲۶۷/۳	۱۹۱/۳	۱۸۸/۳	۱۱۷/۸	۷۸/۵	۳/۲۸	۳/۹	ماهی و حیوانات دریائی
-	-	-	-	-	-	۹۶/۱	-	۸/۳۵	لبنیات و تخم مرغ (پرندگان)
-	-	-	-	-	-	۸۰/۲	-	۹/۷۸	گوشت قرمز، مرغ و ماهی
۲۱۶/۵	۱۴۴/۹	۳۲۹/۲	۲۹۰/۲	۲۶۶/۲	۱۳۲/۷	-	۵/۳۸	-	میوه ها و سبزی ها
۲۰۸/۷	۱۴۳/۳	۳۵۲/۳	۲۴۳/۹	۱۸۳/۲	۱۲۱/۱	۹۰/۰	۱/۱۷	۱۶/۱	میوه ها و خشکبار
۲۳۵/۴	۱۴۵/۳	۳۲۶/۶	۲۷۶/۵	۲۲۰/۵	۱۵۶/۵	-	۳/۷۴	-	روغن حیوانی، ربنا و کره
۱۸۹/۶	۱۳۲/۹	۳۶۷/۱	۲۸۲/۴	۲۱۸/۴	۱۳۵/۴	۹۱/۱	۱/۶۷	۱/۴۱	انواع سبزی، حبوبات و فرآورده های سبزی
-	-	-	-	-	-	۸۶/۵	-	۱۶/۱	قند و شکر، عسل و فرآورده های قند و شکر
۱۹۳/۴	۱۲۸/۹	۲۸۴	۲۶۰/۴	۲۴۹/۰	۱۱۸/۳	-	۰/۲۸	-	شکر خشک
-	-	-	-	-	-	۸۴/۱	-	۱/۷۹	نمک و ادویه، سس ها و چاشنی ها و ترکیبات خوراکی
۲۳۵/۷	-	-	-	-	-	۹۱/۰	-	۰/۸۱	سایر کالاهای خوراکی
۲۷۲/۵	۱۵۲/۹	۲۱۵/۱	۱۸۸/۵	۱۶۲/۴	۱۱۸/۲	۷۷/۹	۱/۲۰	۰/۵۱	غذا در خارج از خانه
۱۹۳/۸	۱۸۰/۴	۲۰۳/۵	۱۹۱/۸	۱۹۶/۱	۱۰۹/۶	۹۰/۶	۰/۵۹	۰/۹۷	آشامیدنی ها
-	۱۴۰/۲	۲۲۵/۹	۱۸۴/۸	۱۶۸/۰	۱۱۴/۲	۸۸/۰	۸/۱۵	۱۲/۷۶	۲- دخانیات
۱۴۰/۱	-	-	-	-	-	۷۷/۹	-	۲۱/۶	۳- پوشاک و کفش
-	۱۱۶/۴	۲۸۴/۳	۲۴۰/۳	۲۲۶/۹	۱۲۹/۳	-	۲۳/۶۴	-	مسکن، رسوخت و روشنایی
۱۳۸/۱	-	-	-	-	-	۷۸/۳	-	۱۹/۹۵	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها
-	۱۱۵/۴	۲۶۶/۹	۲۴۶/۰	۲۳۳/۹	۱۳۱/۵	-	۵/۱۴	-	مسکن
۱۳۷/۸	-	-	-	-	-	۷۶/۵	-	۴/۶۷	اجاره بهای مسکن غیر شخصی
-	۱۱۵/۱	۲۶۶/۲	۲۴۵/۵	۲۳۳/۶	۱۳۱/۳	-	۱۴/۷۱	-	کرایه خانه های مسکونی اجاری
۱۷۳/۴	-	-	-	-	-	۷۶/۷	-	۱۳/۹۸	ارزش اجاری مسکن شخصی
۱۲۹/۸	۱۲۸/۱	۳۴۹/۵	۲۸۷/۹	۲۶۷/۳	۱۳۹/۱	۸۸/۳	۱/۸۳	۱/۳	ارزش اجاری خانه های مسکونی شخصی
									تعمیرات و خدمات ساختمانی

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و
 برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰) (دنباله)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۵	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۲۹/۸	۱۲۹/۶	۳۴۶/۴	۱۵۳/۵	۱۴۸/۵	۱۰۰/۸	-	۰/۵۴	-	آب.....
-	-	-	-	-	-	۷۳/۷	-	۱/۶۵	آب برق و سوخت.....
۱۰۱/۸	۱۰۰/۸	۴۲۵	۱۴۱/۵	۱۱۵/۲	۱۰۱/۱	-	۱/۴۳	-	برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۲۲۶/۷	۱۴۹/۰	۲۳۲/۴	۱۹۷/۵	۱۸۱/۳	۱۲۶/۵	۹۳/۹	۷/۱۳	۸/۸۸	۵- اثاثه، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه.....
۱۶۵/۵	۱۲۵/۴	۲۳۲/۴	۱۸۲/۰	۱۵۷/۱	۱۱۲/۷	-	۱۱/۶۵	-	۶- حمل و نقل.....
-	-	-	-	-	-	۸۸/۲	-	۷/۲۳	حمل و نقل و ارتباطات.....
۱۷۸/۴	۱۲۷/۵	۳۲۸/۱	۲۷۳/۹	۲۳۱/۲	۱۳۳/۱	۷۷/۵	۵/۲۹	۲/۴۷	۷- بهداشت و درمان.....
۱۱۹/۸	۱۱۰/۰	۱۰۰	۹۷/۶	۹۷/۹	۹۹/۳	-	۱/۵۲	-	۸- ارتباطات.....
-	-	-	-	-	-	۹۰/۵	-	۴/۳۵	تفریح، تحصیل و مطالعه.....
۱۹۲/۷	۱۴۵/۴	۱۸۵/۴	۱۶۲/۴	۱۴۷/۱	۱۱۴/۴	-	۴/۰۱	-	۹- تفریح و امور فرهنگی.....
۱۲۸/۱	۱۱۴/۸	۲۴۳/۵	۲۱۸/۶	۱۹۷/۰	۱۳۸/۸	-	۲/۳۳	-	۱۰- تحصیل.....
۱۸۹/۹	۱۴۲/۵	۲۷۶/۲	۲۳۸/۹	۲۰۵/۲	۱۲۵/۶	-	۲/۱۲	-	۱۱- رستوران و هتل.....
۲۳۰/۶	۱۴۹/۱	۴۱۹/۳	۳۱۹/۰	۲۵۴/۰	۱۳۱/۷	۹۰/۶	۲/۷۵	۴/۲۷	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه.....
									گروه اختصاصی:
۱۹۹	۱۴۱/۹	۲۷۲/۱	۲۱۴/۷	۱۸۶/۸	۱۱۹/۷	۴۶۵/۸	۶۱/۸۹	۶۰/۹۳	۱- کالاها.....
۱۵۳/۶	۵/۱۲۱	۲۹۱	۲۵۳/۶	۲۲۸/۱	۱۳۱/۹	۶۲۴/۱	۳۸/۱۱	۱۲/۰۳	۲- خدمات.....
۱۴۰/۱	۱۱۶/۴	۲۸۴/۳	۲۴۰/۳	۲۲۶/۹	۱۲۹/۳	۳۶۵/۷	۲۳/۶۴	۲۷/۰۴	۳- مسکن، سوخت و روشنایی.....

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی بر حسب گروه های اختصاصی اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۸۱)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۵	ضریب اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۱۸۵/۵	۱۳۵/۱	۴۲۵/۳	۳۱۵/۱	۲۵۹/۳	۱۶۱/۷	۱۰۰	شاخص کل
							گروه های اصلی و فرعی:
۲۱۷/۴	۱۴۹/۱	۵۵۳/۳	۳۸۵	۲۹۸/۶	۱۶۱/۹	۴۳/۳۴	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۱۳/۸	۱۴۸/۰	۵۸۰/۹	۳۹۴/۷	۳۰۴/۲	۱۶۲/۰	۳۸/۱۷	خوراکی ها.....
۱۷۸/۵	۱۳۳/۲	۵۸۵/۹	۳۵۳/۶	۲۹۰/۴	۱۴۹/۹	۹/۷۸	برنج، نان، فرآورده های غلات.....
۱۹۴/۶	۱۴۸/۱	۴۶۶/۴	۴۱۳/۵	۳۱۳/۱	۱۵۶/۸	۹/۸۷	گوشت قرمز و سفید.....
۲۱۱/۳	۱۴۳/۸	۳۱۹/۳	۲۹۳	۲۶۳/۱	۱۲۹/۲	۷۴	ماهی ها و صدف داران.....
۱۸۶	۱۴۶/۳	۴۲۹/۷	۳۱۶/۱	۲۹۶/۱	۱۶۸/۳	۴/۱۶	لبنیات و تخم مرغ.....
۲۱۷/۳	۱۵۰/۰	۷۴۸/۴	۳۵۶/۸	۲۴۷/۵	۱۲۳/۹	۲/۴۷	روغن ها و چربی ها.....
۲۸۱/۵	۱۷۳/۳	۱۱۱۱/۷	۵۶۱/۸	۳۸۶/۸	۲۰۷/۸	۳/۱۹	میوه ها و خشکبار.....
۳۲۸/۶	۱۷۹/۹	۷۳۱	۵۳۳/۷	۳۷۲/۷	۲۰۸/۶	۴/۹۱	سبزی ها و حبوبات.....
۱۶۷/۹	۱۲۵/۹	۲۵۳/۶	۲۰۶/۶	۱۷۶/۸	۱۲۲/۴	۲/۶۰	شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی (قند و شکر و شیرینیها)
۱۹۲/۶	۱۲۹/۲	۴۳۸/۵	۳۹۱/۲	۳۳۰/۱	۱۵۴/۲	۱/۱۹	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۲۳۲/۲	۱۴۸/۰	۳۰۴/۶	۲۷۶/۵	۲۳۸/۹	۱۳۷/۷	۱/۹۷	چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه های غیر الکلی)
۳۰۸/۱	۱۸۵/۷	۲۵۱/۹	۲۲۴/۳	۱۸۴/۷	۱۰۹/۴	۱/۱۲	دخانیات.....
۱۶۵/۶	۱۲۶/۴	۳۲۴/۴	۲۶۰/۰	۲۲۸/۳	۱۶۱/۵	۵۶/۶۶	کالاهای غیر خوراکی و خدمات.....
۱۹۱/۴	۱۳۸/۸	۲۵۵/۴	۲۲۲/۵	۲۰۳/۲	۱۴۷/۵	۹/۵۰	پوشاک و کفش.....
۱۳۸/۳	۱۱۳/۶	۴۳۱/۲	۳۰۶/۸	۲۵۸/۷	۱۹۷/۴	۱۶/۷۱	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....
۱۳۷	۱۱۵/۳	۳۶۳/۶	۳۳۰/۳	۳۰۵/۴	۲۲۴/۴	۱۱/۲۸	مسکن.....
۱۳۳/۹	۱۱۳/۸	۳۴۷/۹	۳۱۸/۴	۲۹۳/۷	۲۲۴/۳	۹/۹۸	اجاره.....
۱۶۵/۱	۱۲۸/۵	۵۰۹/۵	۴۴۱/۰	۴۱۳/۴	۲۲۵/۳	۱/۳۰	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۱۳۹/۷	۱۱۱/۸	۵۷۲/۸	۲۵۷/۶	۱۶۰/۸	۱۴۱/۰	۵/۴۳	آب و برق و سوخت.....
۲۰۷	۱۴۲/۶	۲۸۹/۹	۲۵۵/۳	۲۳۱/۱	۱۴۶/۵	۷/۵۲	مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۱۵۸/۸	۱۱۹/۶	۳۰۹/۲	۲۸۳/۰	۲۵۶/۸	۱۷۶/۳	۶/۴۸	بهداشت و درمان.....
۱۶۴	۱۲۳/۰	۳۳۷/۷	۲۶۶/۵	۲۳۰/۹	۱۴۳/۱	۸/۲۰	حمل و نقل.....
۱۱۹	۱۰۸/۹	۱۱۶/۶	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱/۴۱	ارتباطات.....
۲۱۶/۹	۱۴۳/۶	۱۴۹/۷	۱۴۱/۴	۱۳۵/۷	۱۲۱/۴	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ.....
۱۲۶/۱	۱۱۳/۵	۱۲۸/۴	۱۱۵/۱	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	-/۹۲	آموزش.....
۱۸۰/۸	۱۳۵/۷	۴۷۱/۵	۳۸۴/۸	۳۰۱/۷	۱۹۱/۷	۲/۲۶	هتل و رستوران.....
۱۸۵/۴	۱۵۵/۴	۵۳۴/۹	۳۷۰/۴	۲۹۱/۹	۱۷۹/۴	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه.....
							گروه های اختصاصی:
۱۹۸/۴	۱۴۰/۶	۴۵۱/۳	۳۱۹/۴	۲۵۶/۸	۱۵۲/۹	۷۶/۳۲	کالاها.....
۱۴۸/۷	۱۱۹/۶	۳۴۴/۳	۳۰۱/۹	۲۶۷/۱	۱۸۹/۰	۲۳/۶۸	خدمات.....
۱۸۹/۴	۱۳۶/۷	۴۳۱/۹	۳۱۴/۸	۲۵۶/۳	۱۵۶/۳	۹۱/۴۹	شاخص کل.....

